

TAIVALKOSKEN KÄRKITOIMIALOJEN KEHITYKSEN SEURANTA

3.9.2025

KAMK • University
of Applied Sciences

Tavoite

- Selvityksen tavoitteena on kuvata Taivalkosken kärkitoimialojen aluetaloudellisten vaikutusten kehitys vuosina 2021–2023.
- Kärkitoimialoja alkutuotanto, metsäsektori, matkailu, vähittäiskauppa ja logistiikka.
- Avaintunnuslukuina toimialojen liikevaihdon ja työvoiman kehitys.
- Toissijaisina tunnuslukuina käytetään eri toimialojen tuottavuutta kuvaavia muuttujia.

Menetelmä

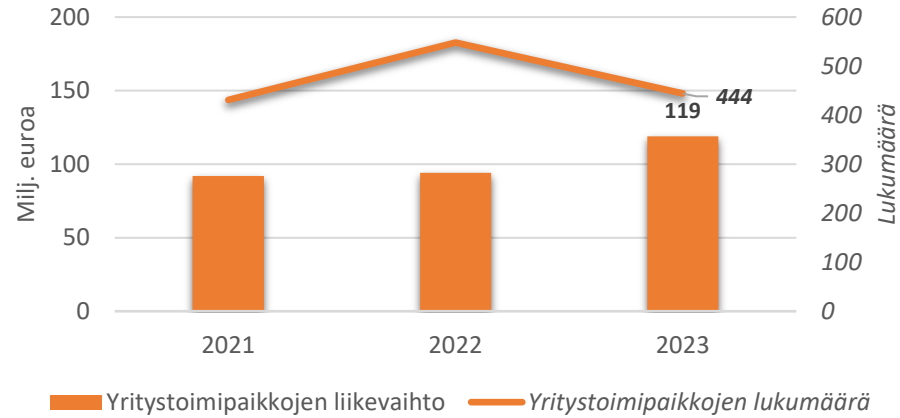
- Kehityksen seuranta perustuu Tilastokeskuksen alueelliseen yritystoimintatilastoon pohjaavaan mittaamis- ja seurantamalliin (Järviluoma & Kauppila, 2019).
- Menetelmässä toimialat määriteltiin TOL (2008) -toimialaluokituksen koodeilla ja niille valittiin kutakin toimialaa kuvaavat kehityksen seurannan mahdollistavat kvantitatiiviset mittarit.
 - Taivalkosken matkailun aluetaloudellisten vaikutusten päivitys perustuu Pasi Satokankaan (Lapin amk) Taivalkosken matkailutaloustutkimukseen (Satokangas, 2021).
 - Matkailutuloa ja -työllisyyttä kuvaavat luvut poikkeavat Visitory Oy:n matkailutaloustutkimuksen tuloksista johtuen erilaisista tutkimusmenetelmistä.

Menetelmä

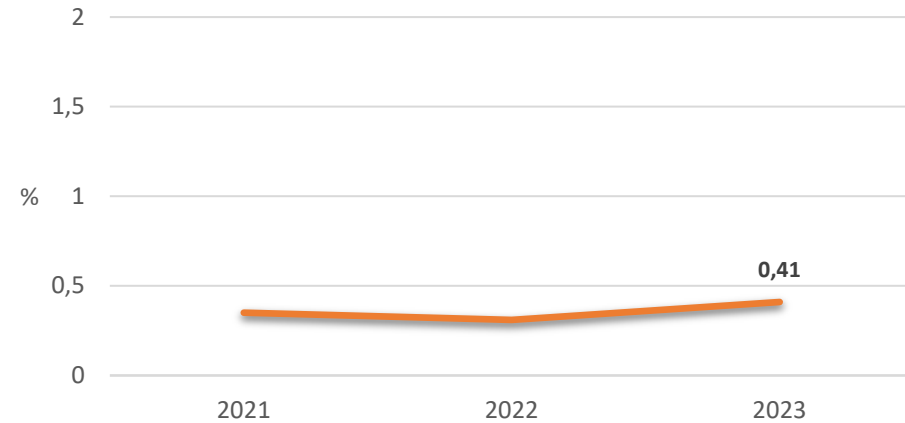
- Eräänä tunnuslukuna käytetty toimialojen synnyttämä palkkaverotulo perustuu Taivalkosken efektiiviseen veroasteeseen vuonna 2023 (5,31 %).
- Tilastoaineistoja ja laskentamenetelmiä on avattu yksityiskohtaisemmin Word-tiedostossa ”Toimialaselvityksen tilastoaineistoista”.

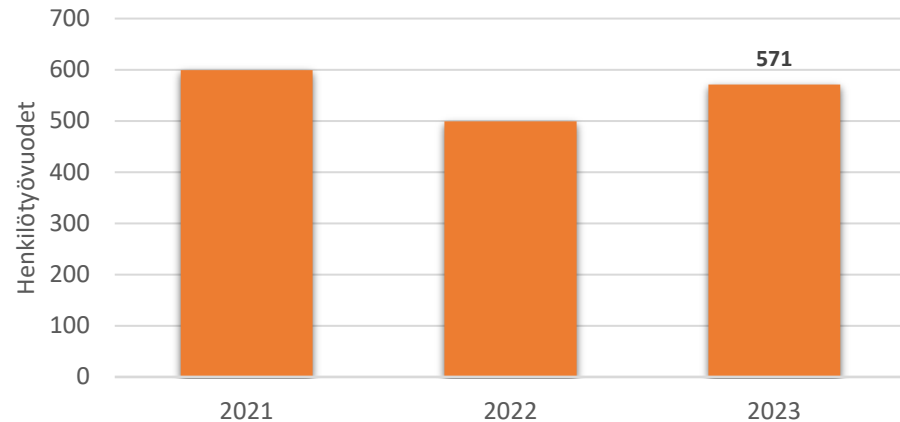
**Kaikkien yritystoimipaikkojen
lukumäärä ja liikevaihto**

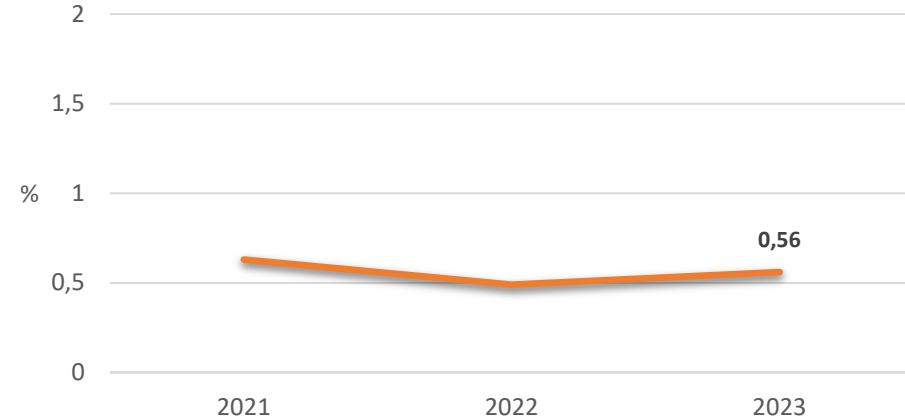
**Osuus Pohjois-Pohjanmaan
yritystoimipaikkojen liikevaihdosta**

**Kaikkien yritystoimipaikkojen
työvoima**

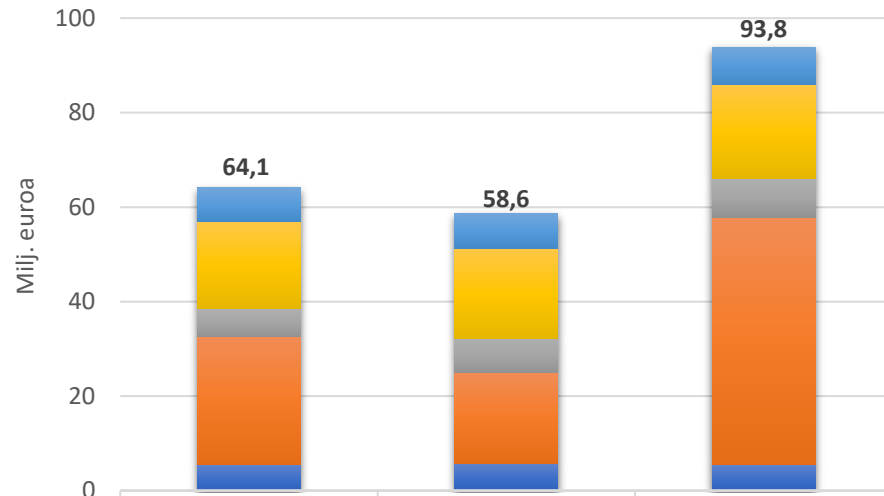

**Osuus Pohjois-Pohjanmaan
yritystoimipaikkojen työvoimasta**

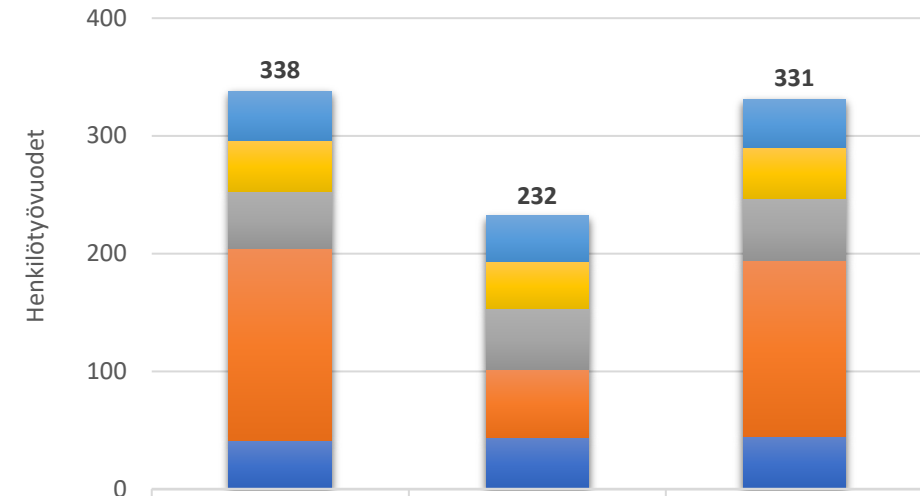

Kärkitoimialojen liikevaihdon kehitys

	2021	2022	2023
Logistiikka	7,2	7,3	7,8
Vähittäiskauppa	18,3	19	20
Matkailu	5,9	7,4	8,1
Metsäsektori	27,1	19,1	52,3
Alkutuotanto	5,6	5,8	5,6

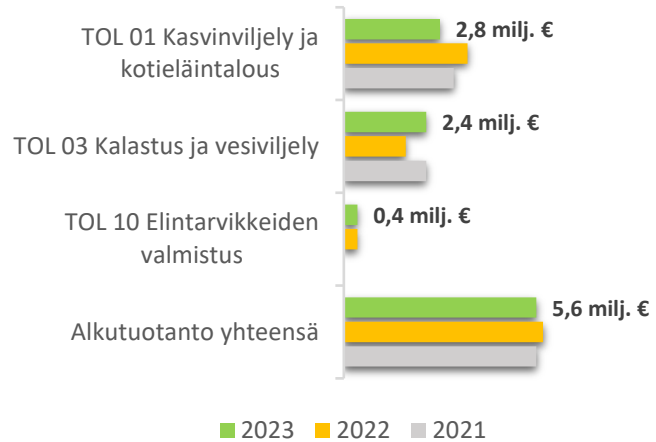
Kärkitoimialojen työvoiman kehitys

	2021	2022	2023
Logistiikka	42	39	41
Vähittäiskauppa	43	40	43
Matkailu	49	51	53
Metsäsektori	163	58	149
Alkutuotanto	41	44	45

Liikevaihdon kehitys

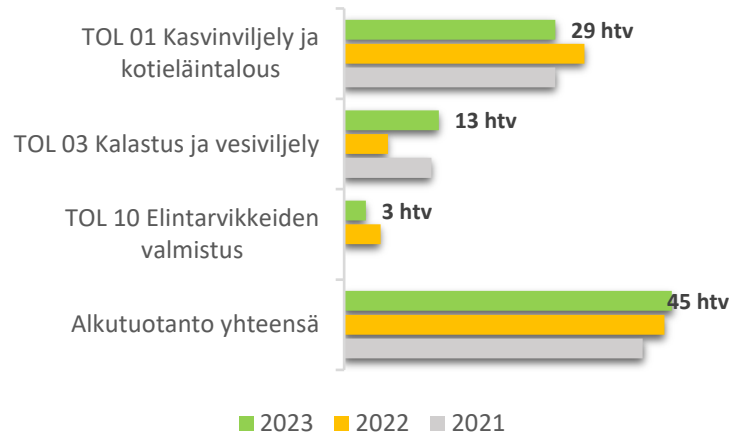
130 000 €

elintarvikkeiden valmistuksen
palkkatuloa

7 000 €

elintarvikkeiden valmistuksen
palkkaverotuloa

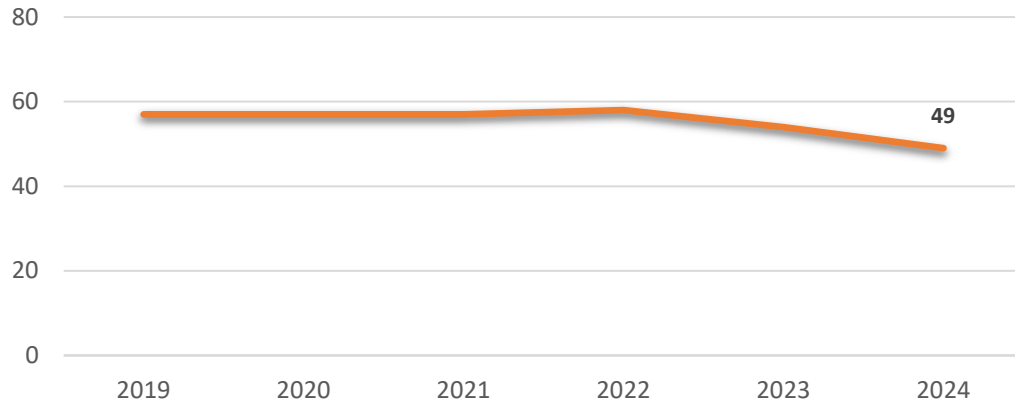
Työvoiman kehitys

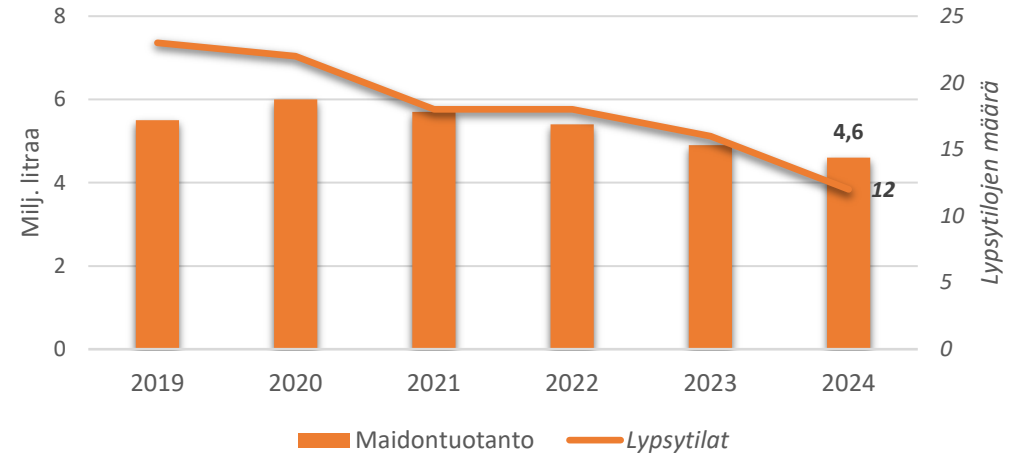
Kunnittaisessa toimipaikkatilastossa ei julkaista liikevaihtotietoja toimialalta TOL 01 Kasvinviljely ja kotieläintalous. Liikevaihdon korvaavana tunnuslukuna selvityksessä käytetään Maa- ja metsätalousyritysten taloustilastosta laskettua tuloa kaavalla *maatilayritysten tulot yhteensä €/yritys * maatilayritysten lukumäärä*. Tällöin tarkastelun ulkopuolelle jää osakeyhtiö-muotoisten maatilayritysten liikevaihto.

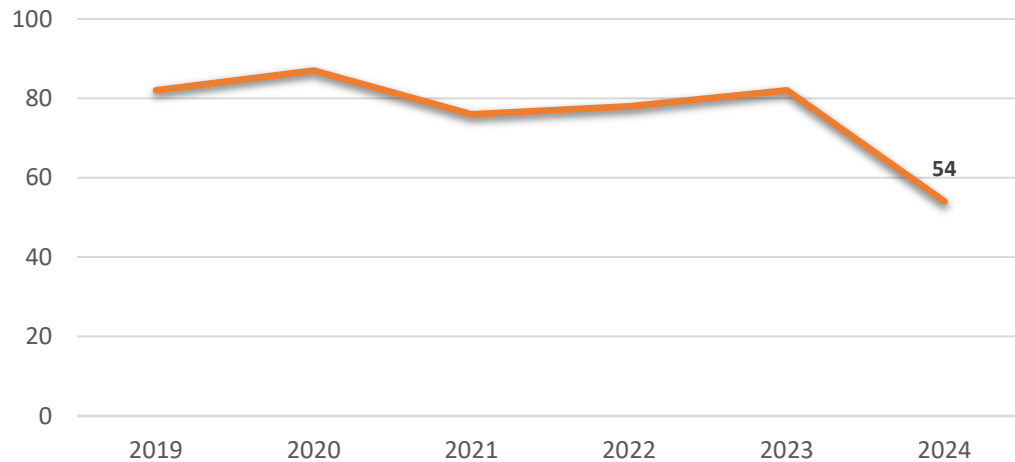
Maatalous- ja puutarhayritysten lukumäärä

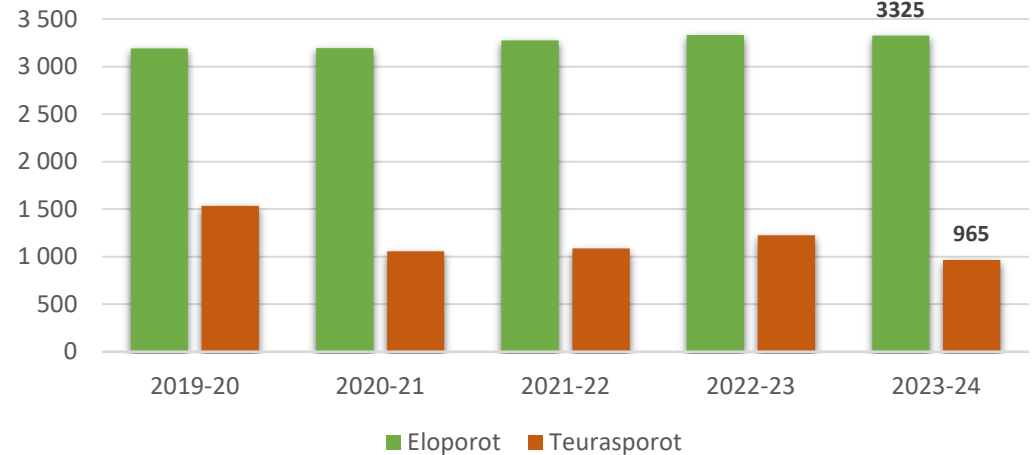
Maidontuotanto ja lypsytilat

Naudanlihantuotanto (tonnia)

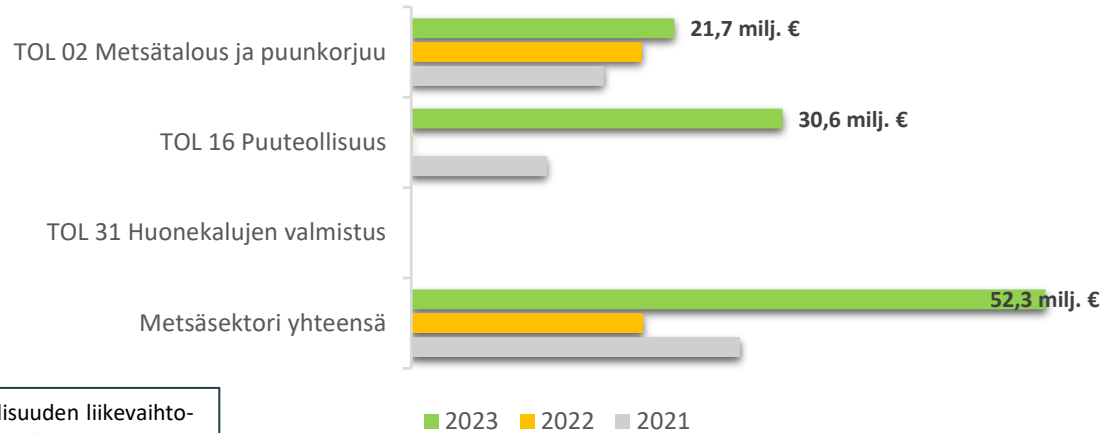

Elo- ja teurasporojen lukumäärä

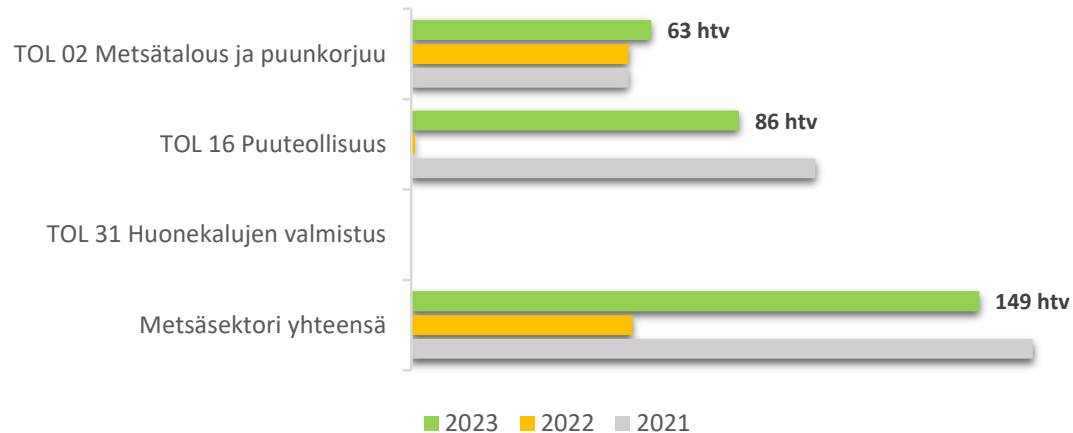

Liikevaihdon kehitys

Puuteollisuuden liikevaihto- ja työllisyysluvuissa poikkeuksellista vaihtelua.

Työvoiman kehitys

3,4 milj. €

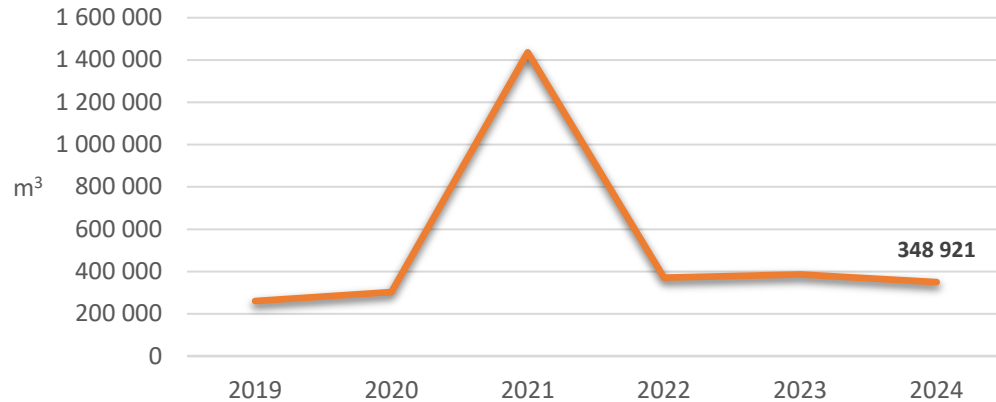
puuteollisuuden
palkkatuloo

180 000 €

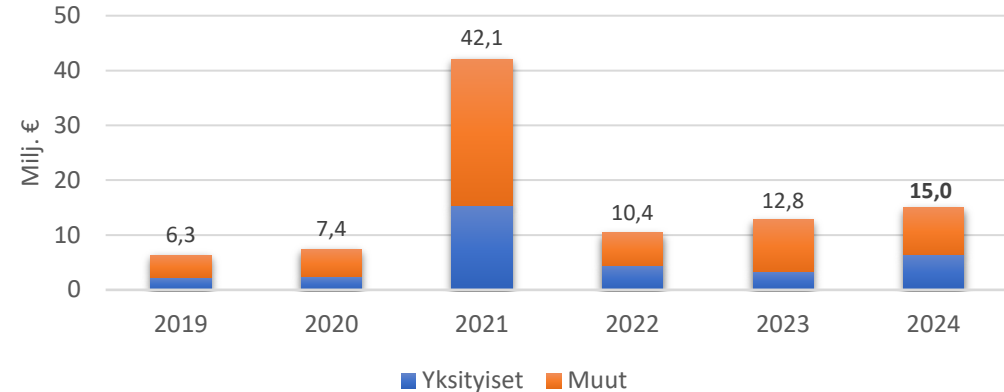
puuteollisuuden
palkkaverotuloo

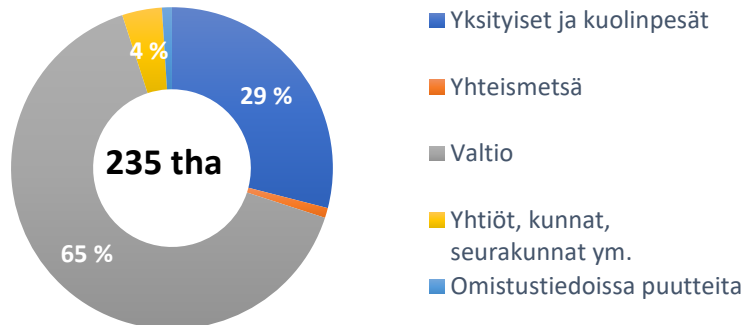
Hakkuuaikomusten arvioitu puutavarakertymä

Hakkuuaikomusten arvioitu kantorahatulo

Metsätalousmaan omistussuudet vuonna 2025

Muut tunnusluvut:

Puuston kokonaistilavuus puuntuotannon metsämaalla 2021

Metsähallituksen hoidossa olevat metsätalousalueet 2025

Metsähallituksen hoidossa olevat luonnonsuojelualueet 2021

Suojeluvarausten osuus kunnan maapinta-alasta 2024

Taivalkoski

13,8 milj. m³

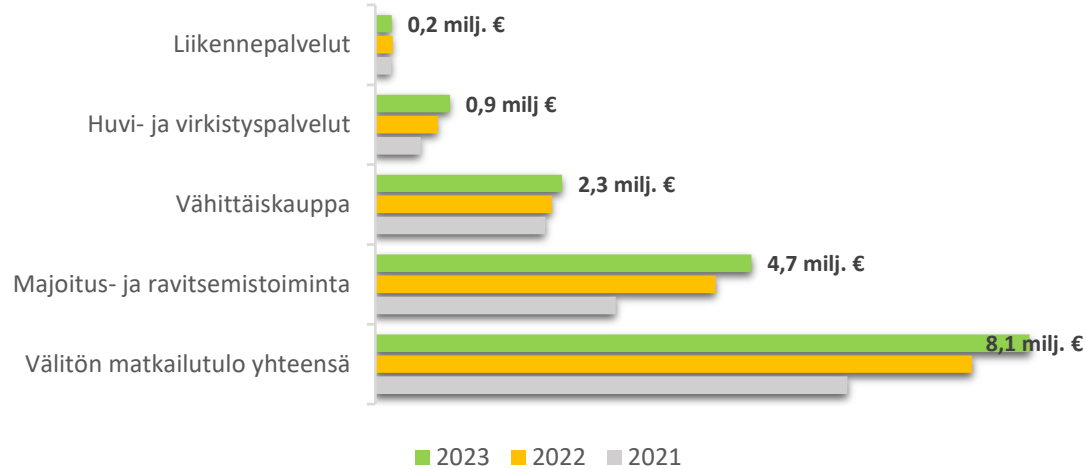
124 164 ha

20 942 ha

11,2 %

Matkailutulon kehitys

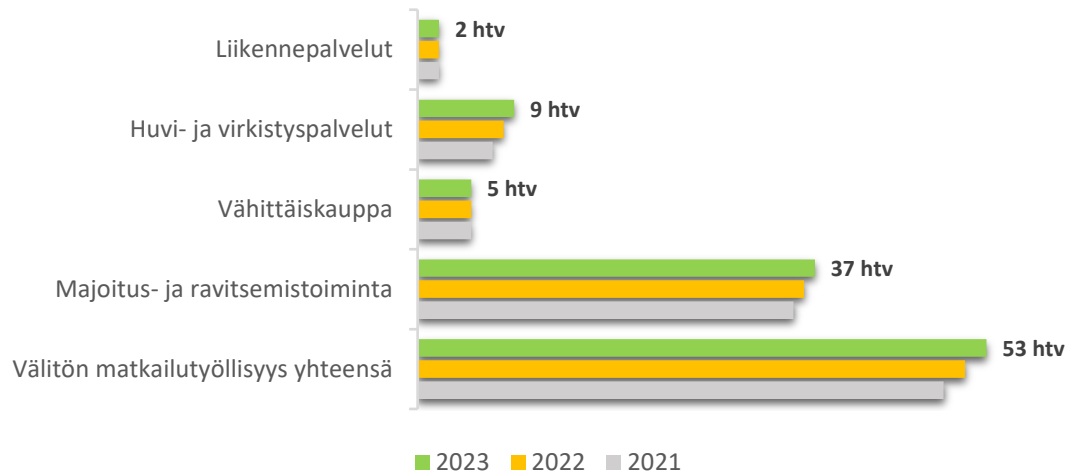
1,9 milj. €

matkailun
palkkatuloa

100 000 €

matkailun
palkkaverotuloa

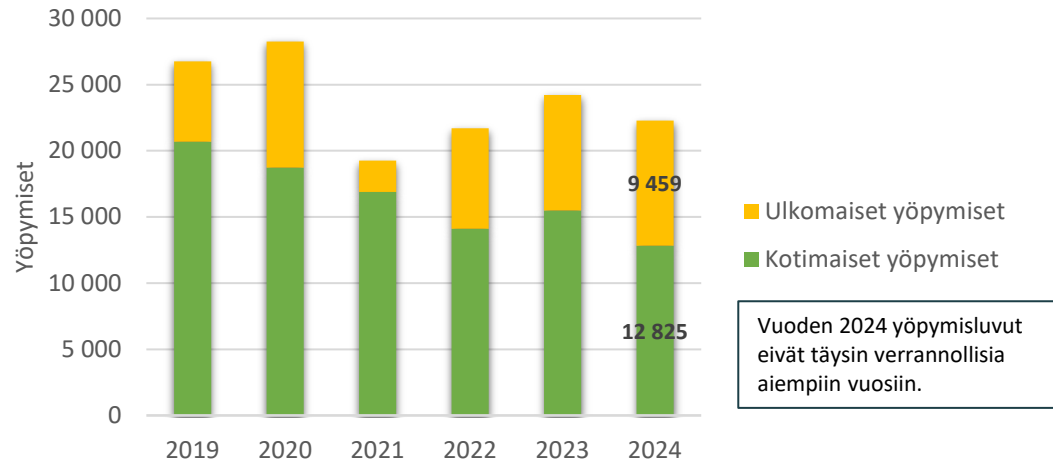
Matkailutyöllisyyden kehitys

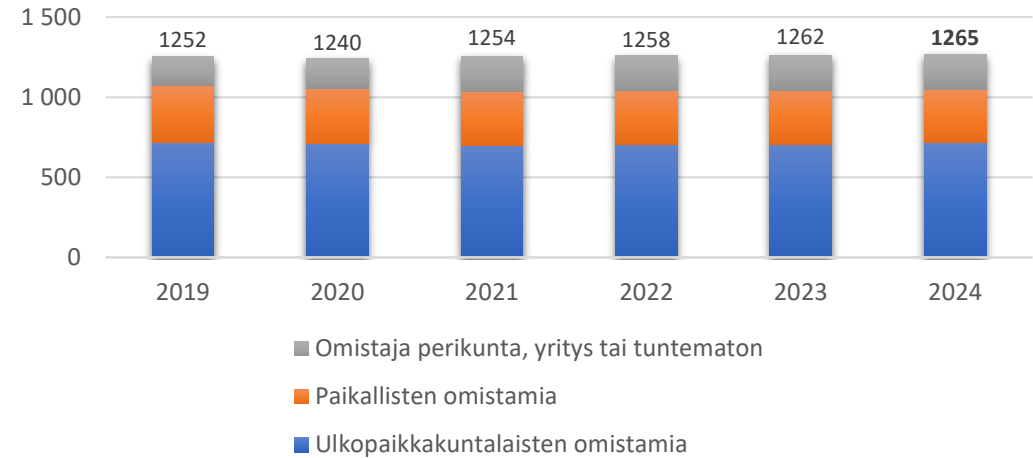
- Tarkastelun kohteena ovat matkailun välittömät vaikutukset ilman kerrannaisvaikutuksia.
- Matkailun ja vähittäiskaupan liikevaihto- ja henkilöstötietoja vertailtaessa on huomattava, että matkailun tunnusluvut sisältävät myös matkailukysynnän synnyttämät tulo- ja työllisyysvaikutukset vähittäiskaupan alalle. Tältä osin matkailun ja vähittäiskaupan liikevaihto- ja henkilöstöluvut ovat päällekkäisiä.
- Tilastokeskuksen yritysrekisteristä ei ole mahdollista poimia matkailuyritysten käyttämää vuokratyövoimaa, joten se ei ole mukana arvioituissa työllisyysvaikutuksissa. Samasta syystä myöskään esimerkiksi kiinteistönhoidon tai puhtaanapidon mahdollinen ulkoistettu työvoima ei sisälly esitettyihin työllisyysvaikutuksiin.
- Matkailutuloa ja -työllisyyttä kuvaavat luvut poikkeavat Visitory Oy:n matkailutaloustutkimuksen tuloksista johtuen erilaisista tutkimusmenetelmistä.

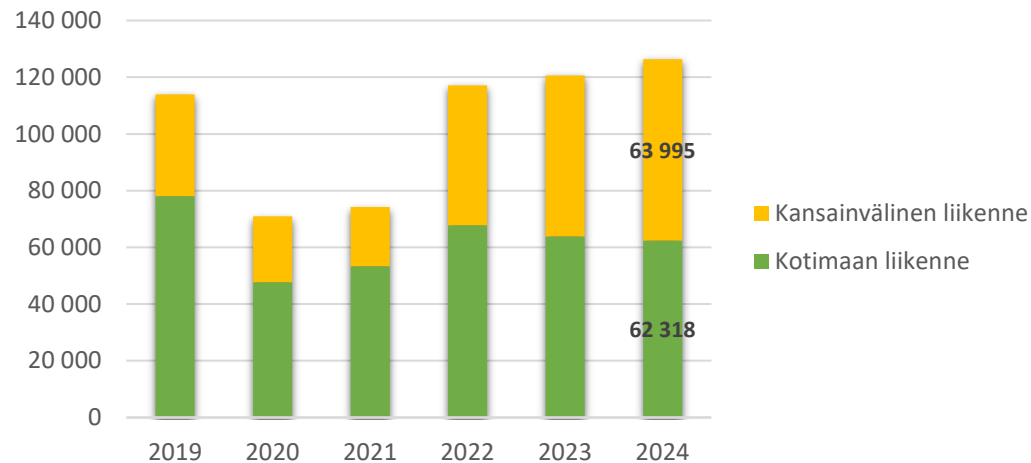
Taivalkosken rekisteröidyt yöpymiset

Kesämökkien lukumäärä

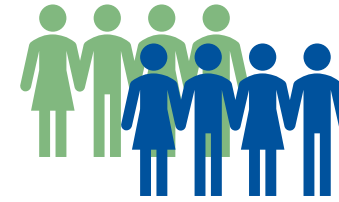
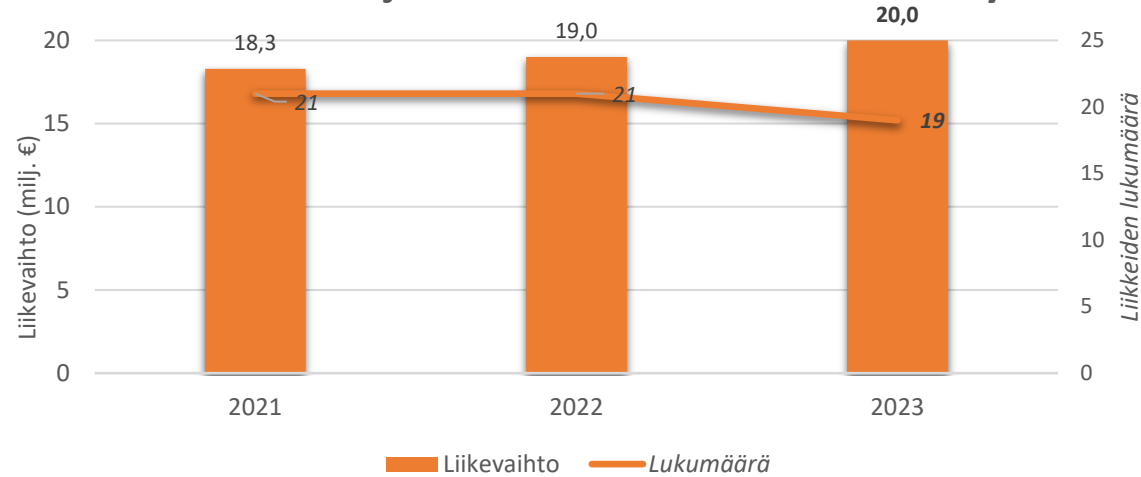
Kuusamon lentoaseman matkustajat

Tilastovuodesta 2020 alkaen kesämökkikanta muodostetaan rakennusluokituksen luokkaan 021 (Vapaa-ajan asuinrakennukset) kuuluvista rakennuksista. Aikaisemmin kesämökkikantaan kuuluneet ns. mummonmökkit, eivät enää sisälly kesämökkeihin. Niiden sijaan vuokrattavat lomamökkit luokitellaan nyt kesämökkitalastoon kuuluviksi.

Liikevaihdon ja liikkeiden lukumäärän kehitys

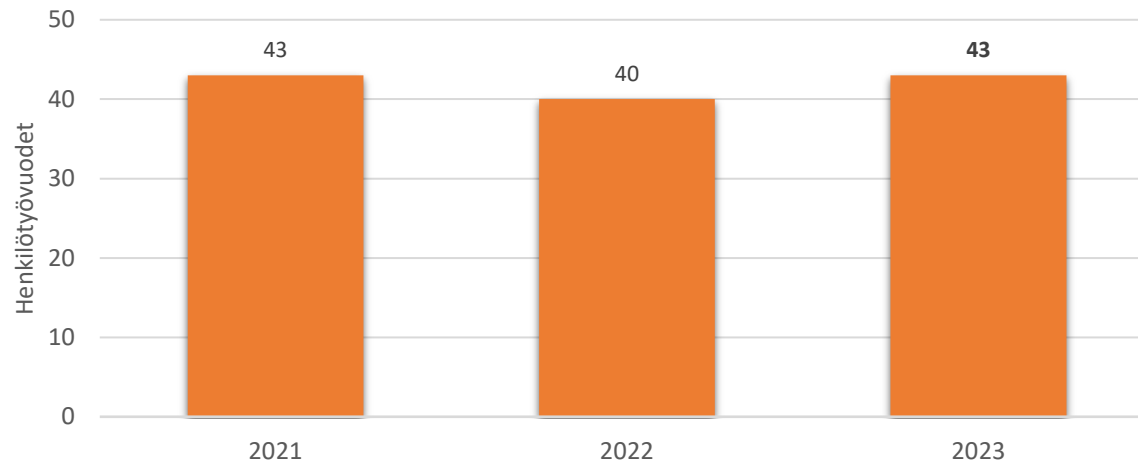
1,5 milj. €

vähittäiskaupan
palkkatuloa

80 000 €

vähittäiskaupan
palkkaverotuloa

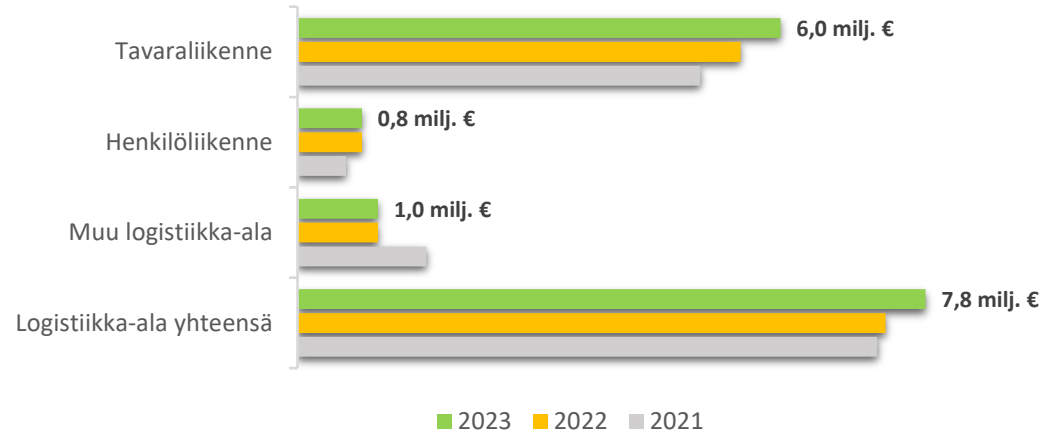
Työvoiman kehitys

Toimialaluokassa 47 ei ole mukana moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien vähittäiskauppa. Polttoaineiden myynti ja huoltamotoiminta kuuluvat toimialan 47 Vähittäiskauppa alle.

Liikevaihdon kehitys

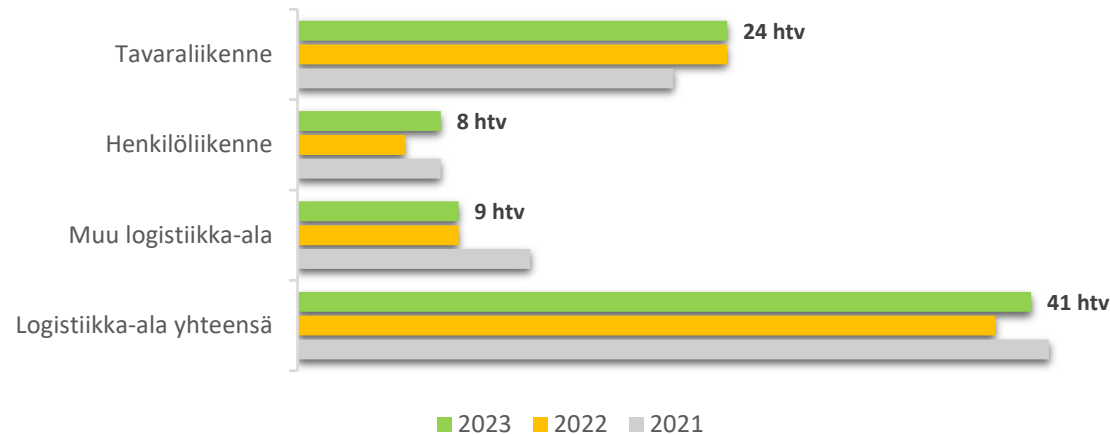
1 milj. €

tavaraliikenteen palkkatuloo

53 000 €

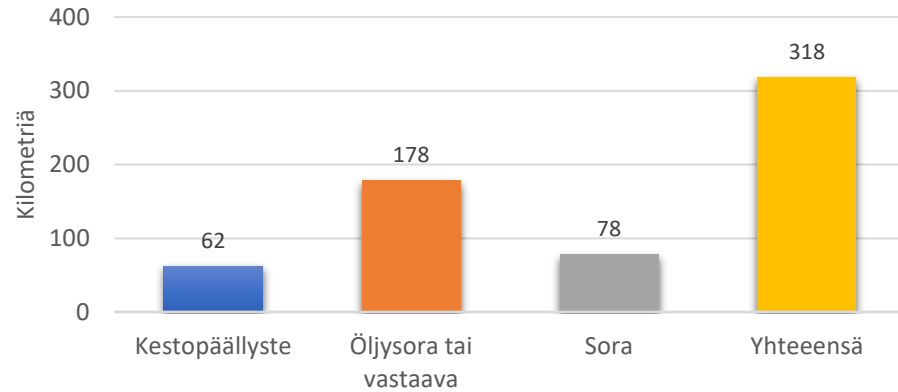
tavaraliikenteen palkkaverotuloo

Työvoiman kehitys

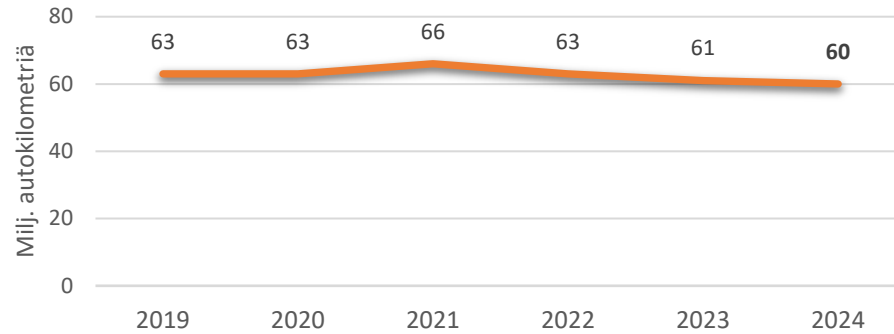

Maanteiden pituus vuonna 2024

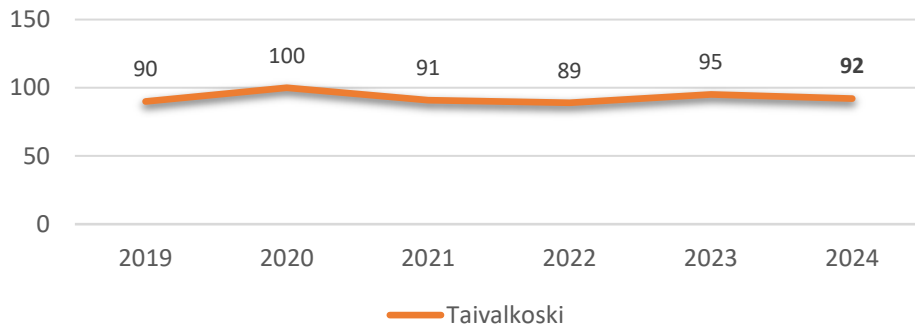
Maantiellä tarkoitetaan valtion ylläpitämää yleistä tietä.

Tieliikenteessä ajettujen kilometrien määrä

Kilometrit koskevat Väyläviraston hallinnoimia teitä ja kunnan omistamia teitä.

Liikennekäytössä olevat kuorma-autot haltijan asuinkunnan mukaan

Huomioita aluetaloudellisista vaikutuksista

Taivalkoski:

- Kärkitoimialojen yhteenlaskettu osuus kunnan kaikkien yritystoimipaikkojen liikevaihdosta oli vuonna 2023 79 %. Henkilöstöstä kärkitoimialojen osuus oli 58 %.
- Vuonna 2023 kärkitoimialojen yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi 35 milj. € edelliseen vuoteen verrattuna ja myös henkilötyövuodet lisääntyivät tuntuvasti.
- Kuusamon tavoin Taivalkoskella kärkitoimialojen liikevaihdon muutosta selittää puuteollisuus – Taivalkoskella kehityksen suunta oli kuitenkin toinen eli Taivalkoskella puuteollisuuden liikevaihto kasvoi selvästi.
- Kansainvälisen matkailun nousun siivittämänä Taivalkosken matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset kasvoivat koko tarkastelujakson 2021-2023 ajan.
- Niin ikään vähittäiskaupan ja logistiikka-alan liikevaihdoissa tapahtui myönteistä kehitystä.

Huomioita aluetaloudellisista vaikutuksista

Yleinen huomio:

- Tilastokeskuksen alueellisen yritystoimintatilaston perusteella vuosina 2021-2023 puuteollisuuden liikevaihdossa ja työllisyydessä tapahtui Taivalkoskella ja Kuusamossa poikkeuksellisia vaihteluita.

- Yritysten lukumäärä, liikevaihto sekä henkilöstön määrä. Erillistilaus Tilastokeskuksen alueellisesta yritystoimintatilastosta: <https://www.stat.fi/tilasto/alyr>
- Palkkatulot. Tilastokeskuksen palkkarakennetilasto: <https://stat.fi/tilasto/pra>
- Palkkaverotulot. Kuntaliiton efektiiviset veroasteet -tilasto: <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/verotus/kuntien-veroprosentit>
- Alkutuotanto:
 - Maatalous- ja puutarhayritysten lukumäärä, naudanlihantuotanto, maidontuotanto ja lypsylehmien lukumäärä. Luonnonvarakeskuksen tilastotietokanta: <https://statdb.luke.fi/PXWeb/pxweb/fi/LUKE/>
 - Elo- ja teurasporojen määrä. Erillistilaus Paliskuntain yhdistyksestä.
 - Toimialan TOL 01 Kasvinviljely ja kotieläintalous liikevaihtoarvio. Tilastokeskuksen Maa- ja metsätalousyritysten taloustilasto <https://www.stat.fi/tilasto/mmtal> sekä erillistilaus Tilastokeskuksen Maa- ja metsätalousyritysten taloustilastosta.
- Metsäsektori:
 - Metsätalousmaan määrä ja omistajuus. Erillistilaus Metsäkeskuksesta.
 - Metsähallituksen metsätalousalueet. Erillistilaus Metsähallitukselta..
 - Puuston kokonaistilavuus. Luonnonvarakeskuksen metsävarataulukot: <https://kartta.luke.fi/>
 - Suojeluvarausten osuus. Erillistilaus Pohjois-Pohjanmaan ELY:n Luonto- ja alueidenkäyttöyksiköstä.
 - Arviot hakkuuaikomusten puutavarakertymistä ja kantorahoista. Metsäkeskuksen hakkuuaikomustilastot: <https://www.metsakeskus.fi/hakkuuaikomukset>
- Matkailutoimialat:
 - Matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset Taivalkoskella.
 - Satokangas, P. (2021). Matkailun välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset Taivalkoskella vuonna 2019. Lapin ammattikorkeakoulu. Julkaisematon selvitys.
 - Rekisteröidyt yöpymiset. Erillistilaus Tilastokeskuksen majoitustilastosta: <https://stat.fi/tilasto/matk>
 - Kuusamon lentoaseman matkustajamäärät. Finavian lentoliikennetilasto: <https://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/tietoa-lentoliikenteesta/liikennetilastot/liikennetilastot-vuosittain>
 - Kesämökkien määrä. Erillistilaus Tilastokeskuksen Rakennukset ja kesämökit -tilastosta.
- Logistiikka-ala:
 - Maanteiden pituus ja tieliikenteessä ajettujen kilometrien määrä. Tilastokeskuksen tietilasto: <https://stat.fi/tilasto/tiet#cubes>
 - Liikennekäytössä olevat kuorma-autot. Traficomin ajoneuvokannan tilastot: <https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/ajoneuvokannan-tilastot>

Edellisistä tietolähteistä tarkemmin Word-tiedostossa "Toimialaselvityksen tilastoaineistoista".

naturpolis